

Informerende notitie voor de Raad over het Regionaal Investeringsfonds

Versie 1

Van regionale ambities naar succesvolle realisering

September 2016 – Status: informerend t.b.v. besluitvorming

Inleiding

Als gemeenteraden van Regio Rivierenland heeft u ingestemd met de ambities uit het Ambitiedocument 2016-2020. Hiermee staat vast dat wij ons gaan inzetten voor opgaven en projecten die onze regionale agribusiness, economie en logistiek en recreatie en toerisme - onze drie economische speerpunten - een boost gaan geven.

Hieronder kunt u het Regionaal Ambitiedocument 2016-2020 downloaden. Rechts treft u de verkorte versie, die wij (ook) zullen gebruiken in contacten met de O's in binnen- en buitenland (er is ook een Duits- en Engelstalige versie voorhanden).

(Klik om te openen en downloaden)

De afgelopen maanden zijn wij met u in gesprek geweest over het uitvoeringsprogramma en het Regionaal Investeringsfonds. **In deze notitie treft u het voorstel aan voor het Regionaal Investeringsfonds zodat u een besluit kunt gaan nemen over de instelling ervan in 2017.**

In de vorige [beeldvormende notitie \(mei 2016\)](#) is het idee van een aanjaagfonds in de vorm van een Regionaal Investeringsfonds voor het eerst bij u neergelegd en is u gevraagd om binnen de regio, maar ook in uw eigen gemeente in gesprek te gaan over een dergelijk fonds en hierop uw feedback te geven. Deze notitie is het resultaat van de verwerking van alle input en kennis die de afgelopen maanden is opgedaan in relatie tot een eigen fonds. Voor het complete kader nemen wij u nog even kort mee in het gehele proces.

Status notitie: informerend t.b.v. besluitvorming

Inzicht in het proces

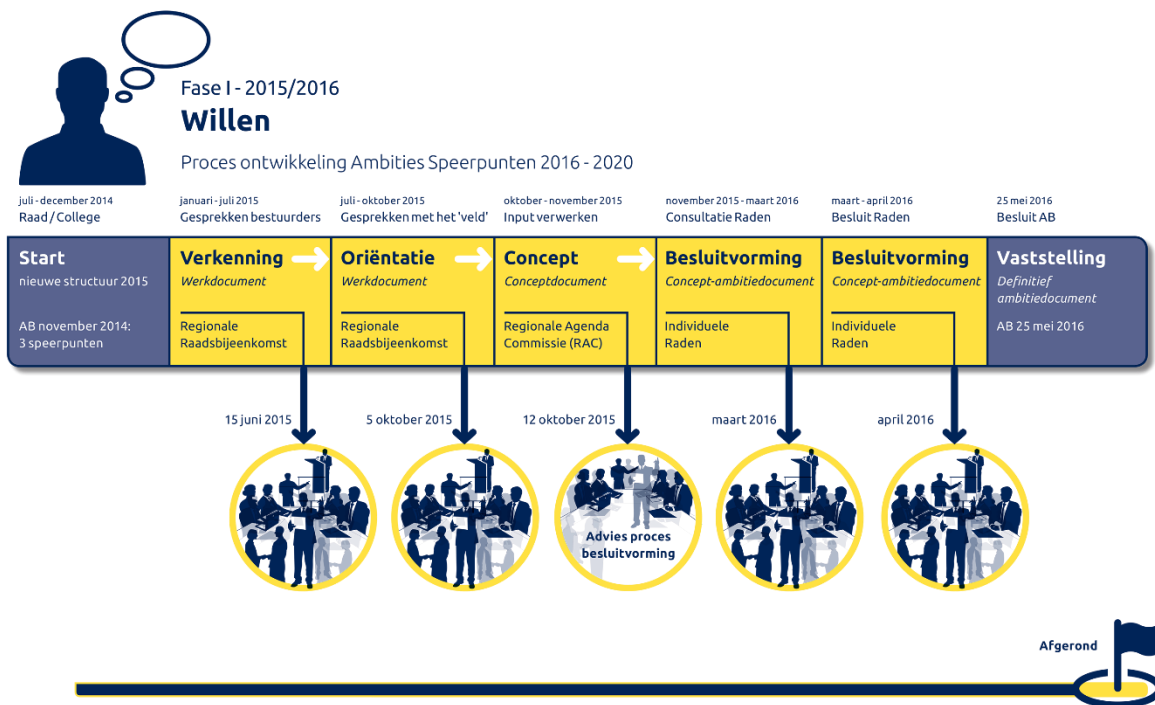
Hoe ziet het traject eruit van ambitiesdocument tot realisering van de ambities?

Totaalproces

Van regionaal ambitiesdocument tot succesvolle realisatie

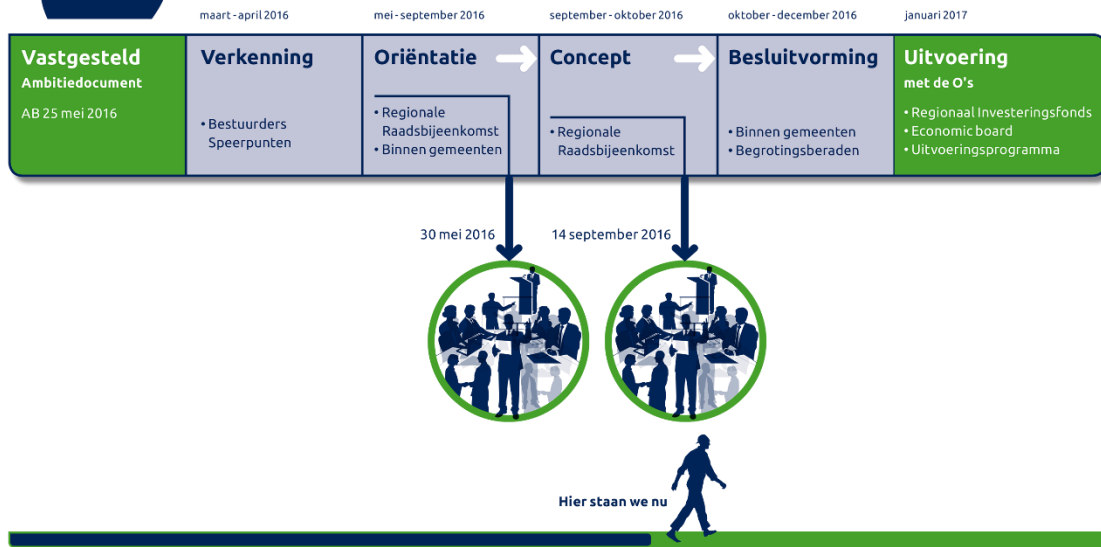
Fase I en II in close up

Status notitie: informerend t.b.v. besluitvorming

Fase II - 2016/2017
Mogelijk maken
 Organisatie uitvoering

Van Regionaal Ambitiedocument naar succesvolle realisatie

In het Regionaal Ambitiedocument 2016-2020 leest u het volledige verhaal. Hiernaast geven wij een visueel totaaloverzicht. Klik om te vergroten.

Belangrijk om te weten is dat wij in onze regio via onze reguliere taken al krachtig aan het werk zijn met de opgaven. Zo liggen er verschillende ruimtelijke leidraden, bijvoorbeeld het Regionaal Programma Bedrijventerreinen en het onlangs vastgesteld beleid voor vrijkomende agrarische bebouwing. Diverse zaken zijn dus al in de basis goed geregeld. Ook hebben wij als regio al zaken opgestart, zoals de realisering van breedband en het werken aan de verbetering van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.

Kernpunten Regionaal Investeringsfonds

Hoe kunnen wij de realisering van onze ambities mogelijk maken?

Reguliere overheidstaken binnen bestaande begrotingsposten

De opgaven en initiatieven die onze regio vooruit gaan helpen, kosten uiteraard inzet: van de overheid, ondernemers en andere partners (O's). Waar het om de overheidstaken gaat die nog te doen zijn, is al capaciteit georganiseerd en zijn werkbudgetten in bestaande begrotingen al gereserveerd. Daarmee kosten de zaken die nog moeten worden uitgevoerd geen extra geld.

Stimuleren (publiek-)private projecten is mogelijk via een regionaal investeringsfonds

Voor de (publiek-) private initiatieven kunnen we ons niet meer beroepen op financiering (door de Provincie) vanuit het Regiocontract, zoals de voorgaande jaren. Het Regiocontract is gestopt en er is geen alternatief voor in de plaats gekomen. Wij moeten zélf zorgen dat de geldpot voor de (publiek-) private initiatieven wordt gevuld. Een eigen Regionaal Investeringsfonds is de oplossing om initiatieven uit de markt en netwerken in de samenleving aan te jagen en te cofinancieren.

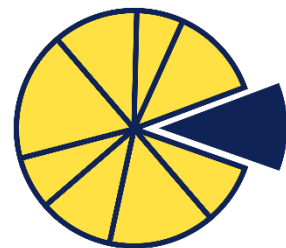
In andere regio's is een gezamenlijk investeringsfonds een beproefd systeem dat al jaren gehanteerd wordt, bijvoorbeeld door Metropool Eindhoven, oftewel Brainport. Onze bestuurders hebben in juni [een bezoek gebracht aan de High Tech campus in Eindhoven](#) en in de praktijk gezien hoe een fonds de initiatieven daar verder help. Met het fonds als financiële katalysator is Brainport tot de slimste regio van de wereld uitgeroepen. Maar ook elders wordt gewerkt met een investeringsfonds gevuld door de samenwerkende gemeenten. Zo was op de [Regionale Raadsbijeenkomst van 14 september](#) de directeur van AgriFood Capital BV aanwezig om onze raadsleden en bestuurders uit te leggen wat zijn ervaringen zijn van drie jaar investeren in de regio door 19 samenwerkende gemeenten.

Wat is de insteek van het investeringsfonds?

De naam zegt het al; het is een fonds waarmee investeringen worden gedaan in met name (publiek)private projecten van ondernemers uit onze eigen regio, bij voorkeur het MKB. Projecten die direct moeten bijdragen aan minimaal een van de ambities. Dit heeft de grootste impact en is passend bij de structuur van het gebied. Voorwaarde is wel dat deze ondernemers niet alleen goede projectplannen inbrengen, maar ook eigen kapitaal. Zij hebben een laatste duwtje in de rug nodig om hun plannen waar te kunnen maken en het is duidelijk dat de steun niet meer van andere financieringsbronnen kan komen.

Willen wij op onze beurt onze eigen regionale ambities op de drie Speerpunten actief waarmaken en niet afhankelijk zijn van anderen, dan is ook een financiële bijdrage van onze gemeenten zélf nodig. Eigen inbreng is ook een randvoorwaarde om van de Provincie, het Rijk en Europa middelen te verkrijgen. Inmiddels krijgen we met dit voorgenomen initiatief van een eigen investeringsfonds veel complimenten uit de Provincie.

Provincie
subsidiemogelijkheden

◀ = gebiedsgerichte opgave

Wat voor soort projecten komen in aanmerking?

Dit kunnen kleine en grote projecten zijn, maar ook qua fasering verschillende. Er kunnen meer op uitvoeringsgerichte projecten zijn of juist studies, verkenningen en pilots. Daarin maken we ook onderscheid. Zo zal 60% van het investeringsfonds naar uitvoeringsgerichte projecten gaan en 40% naar studies, verkenningen en pilots. Regels hiervoor zullen straks in een verordening komen die het Algemeen Bestuur vaststelt.

Is deze financieringsvorm de beste?

De grote kracht van het Regionaal Investeringsfonds is de sterke samenwerking tussen de O's die ermee wordt bekrachtigd. Dit is een voorwaarde, want voor vooruitgang is niet alleen de inzet nodig van de overheid, maar ook die van het onderwijs, het onderzoeksveld en ondernemers, maar ook van de inwoners van onze regio.

Met het fonds tonen wij een enorme wil en daadkracht. Door het aanjagen en ondersteunen van de initiatieven en het commitment van ondernemers (die eigen kapitaal in hun idee investeren), kunnen wij cofinanciering met overheidsmiddelen aantrekken. Er is sprake van een multiplier en het versterkt de positie van onze regio op alle niveaus. Eenvoudig uitgelegd: 1 euro in het fonds kan er uiteindelijk 2, 4, 8 en meer worden als ook andere partijen meedoen.

Een Regionaal Investeringsfonds is een beproefd systeem en we houden het proces eenvoudig. Het is een fonds zonder winst oogmerk. Euro's die in een initiatief worden gestopt, keren niet terug in de vorm van rente of revolverend. Die vorm van investeren is voorbehouden aan banken of investeringsmaatschappijen. Het moet duidelijk zijn dat de initiatiefnemer zijn financiering niet op de reguliere wijze rond kan krijgen en dat het fonds het laatste zetje is om dit wel te kunnen.

Hoe werkt het Regionaal Investeringsfonds?

Onderwerpen van het Regionaal Investeringsfonds

De onderstaande onderwerpen gaan over de inrichting van het fonds. Het AB en DB zullen hierover regels gaan opstellen in een Verordening en Beleidsregel. Deze zijn binnenkort beschikbaar. En er wordt een scoreformulier ontwikkeld om de projecten op criteria te toetsen. Voor uw beeld ziet u [hier](#) alvast het concept van dat formulier.

Wie doen erin mee en met hoeveel geld?

De tien gemeenten van Regio Rivierenland kunnen op basis van instemming van de raad een jaarlijkse storting van € 3,- per inwoner in het fonds doen. Dit betekent bij een jaarlijkse vulling en ca. 238.000 inwoners een gezamenlijk bedrag van ruim € 700.000,-. We kunnen dit voor het begrotingsjaar 2017 een eerste keer doen, maar het is verstandiger dit voor een aantal jaren structureel te doen. Ervaringen van elders leren dat spin-off van het fonds niet meteen in het eerste jaar duidelijk zichtbaar zal zijn op onze gestelde ambities. Dit was ook een duidelijk signaal van AgriFood Capital tijdens de Regionale Raadsbijeenkomst op 14 september.

Hoe wordt het geld besteed?

Met een jaarlijks bedrag van € 700.000,- zijn zeker 20 projecten mede te financieren (uitgaande van een gemiddeld bedrag van € 35.000,-), maar waarschijnlijk ligt het aantal hoger (ca. 50 projecten). Er kan nooit méér besteed worden dan er in het fonds zit. Wat over is, schuift door naar een volgend jaar. Houdt het fonds op te bestaan, dan vloeit het terug naar de deelnemende gemeenten. We maken onderscheid in twee categorieën projecten: de meer op uitvoering gerichte projecten en de pilots, studies en verkenningen. Onder deze laatste categorie vallen vaak kleinere projecten, zoals een haalbaarheidsstudie waarvoor we een plafond inbouwen van maximaal € 35.000 aan bijdrage met een maximum van 50% van de totale kosten van het betreffende initiatief. Voor de uitvoeringsgerichte projecten (vaak grotere projecten) bouwen we een maximum in van 15% van de subsidiabele kosten. Zoals gezegd, komen de regels hiervoor in een verordening.

Status notitie: informerend t.b.v. besluitvorming

De bijdrage van € 3,- gaat netto naar de initiatieven en niet naar overhead. Voor de Return On Investment-vraag is het Regiocontract onze sterkste referentie. Hiermee behaalden wij een multiplier van ruim 4. Dat wil zeggen dat de uitgevoerde projecten ruim 4x zoveel geld hebben gegenereerd als dat ze ons kostten. Dit geld is geïnvesteerd in het hele gebied.

Hoe wordt beslist welke projecten worden gehonoreerd en met hoeveel geld?

Het fonds komt in beheer bij de tien gemeenten onder verantwoording van ons Algemeen Bestuur. Er zal een **Economic Board** worden ingesteld dat een adviserende rol speelt. Hierin zitten circa zeven betrokken personen uit de Triple Helix (Ondernemers, Onderwijs/Onderzoek en Overheid). De voorzitter van de regio is namens de O van overheid deelnemer. Een Economic Board kan, in tegenstelling tot een bureaucratisch systeem van besluitvorming, zorgen voor snelheid en slagkracht. Hij kan met zijn deskundigheid een goede beoordeling geven van de initiatieven. Dat is cruciaal bij het realiseren van onze ambities. Uitgangspunt is dat in twee rondes per jaar binnen 6 weken een besluit wordt genomen over ingediende projecten. Daarmee kunnen we een efficiënt besluitvormingstraject inrichten, helderheid scheppen over de te volgen procedure en de bureaucratie beperken.

Ingediende projecten moeten via een vast format inzicht geven in:

- a. het doel van het project;
- b. het beoogde eindresultaat;
- c. het plan van aanpak met een specificatie van de activiteiten;
- d. de uitvoerende partijen per activiteit;
- e. de kosten per activiteit en kostensoort;
- f. de financiering.

En er wordt inzicht gegeven via:

- a. een gespecificeerde begroting;
- b. alle beschikkingen voor cofinanciering;

Criteria

Het AB zal op basis van kaderstelling door de tien gemeenteraden de criteria voor toekenning van geld uit het fonds vaststellen. Deze criteria zijn rechtstreeks verbonden met ons Ambitiedocument. Het project moet scoren op de afzonderlijke onderdelen 'ambities', 'financiën', 'lange termijnimpact en draagvlak' en 'economisch en maatschappelijk toegevoegde waarde'. Binnen dit laatste criterium kan gescoord worden op: nieuwe werkgelegenheid, behoud van bedreigde werkgelegenheid, innovatieve methoden en technieken, versterking van de concurrentiepositie van het regionale bedrijfsleven, verbetering van het vestigingsklimaat, stimulering van duurzame ontwikkeling in de regio. Zie ook het [concept-scoreformulier](#).

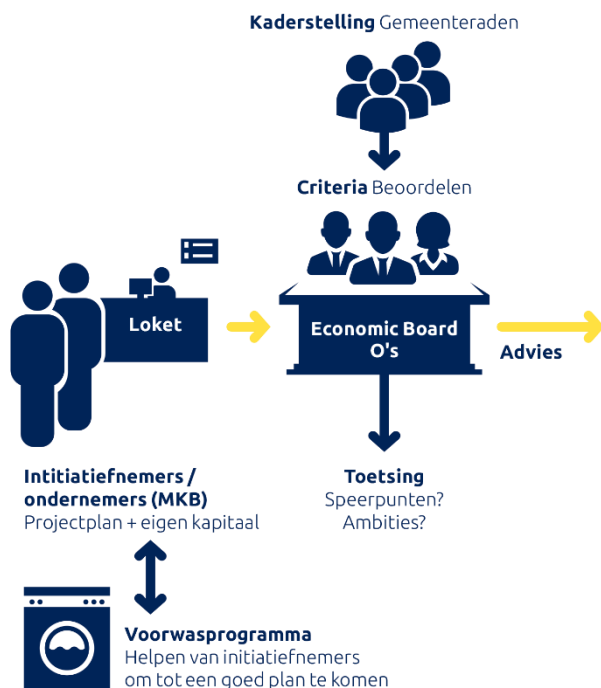
De Economic Board adviseert het Algemeen Bestuur, dat een beslissing (groen licht) geeft. Uitgangspunt is dat goede initiatieven uit de regio worden gehonoreerd, onafhankelijk uit welke gemeente ze komen. Bij de procedurele afhandeling wordt de board ondersteund door het Regiokantoor.

Wie controleert de voortgang van een project en de correcte besteding van het geld?

Dat zal de Economic Board doen. Iedere projectindieneer verplicht zich contractueel tot het nakomen van de afspraken en het afleggen van verantwoording aan de board. Oordeelt deze dat het project niet volgens de afspraken verloopt, dan is er sprake van contractbreuk en zal de projectindieneer het geld moeten terugbetalen. De Economic Board zorgt ook voor een jaarlijkse terugkoppeling naar de raden. Ieder jaar zullen we evalueren of we doorgaan met het investeringsfonds. Dit is een belangrijk beslistmoment voor de raden.

Hoe komen we aan goede initiatieven? 'Voorwasprogramma'

Eén van de opmerkingen tijdens de [Regionale Raadsbijeenkomst van 30 mei](#) betrof het helpen van initiatiefnemers. Een deel van de initiatieven sneuvelt mogelijk al voordat ze überhaupt ingediend kunnen worden. Hoe kunnen we die initiatieven verder helpen zodat ze inderdaad voor subsidie in aanmerking komen? Tijdens de bijeenkomst werd het idee geopperd tot een 'voorwasprogramma'.

Hierin worden ideeën opgepoetst en klaargemaakt voor beoordeling door de Economic Board (zie ook de visual 'Regionaal Investeringsfonds | Hoe werkt het?' op pagina 6). Feitelijk betekent dit dat er begeleiding en advisering is voor initiatiefnemers om te komen tot een goede businesscase. Het gaat er dus om dat we initiatiefnemers helpen met hun idee. Er kan behoefte zijn aan inhoudelijke expertise, aan andere financiers (Europa) en/of andere partners. Voor dat traject heeft ook de Provincie aangegeven geïnteresseerd te zijn om samen op te trekken. De kosten van het voorwasprogramma gaan niet ten laste van de € 3,- per inwoner. Hiervoor willen we een beroep doen op de Provincie.

Evaluatie

Aan het einde van het eerste jaar dat het fonds operationeel is, houden we een goede systeemevaluatie. Deze dient om zicht te krijgen op een juiste werking; hoe heeft het gewerkt? Hoe zijn projecten ingediend, hoe ging de beoordeling, advisering en de afhandeling? De projecten zelf worden via een monitor in de gaten gehouden. Wordt er gedaan wat afgesproken is, wat zijn de eerste effecten waarop gerapporteerd moet worden? Maakt het project in de praktijk waar wat er tijdens de toetsing is uitgekomen? Pas na enkele jaren is het mogelijk om het meer brede effect op onze ambities te meten. Vandaar dat het raadzaam is om structureel te kiezen voor een Regionaal Investeringsfonds.

Overzicht van de belangrijkste regels en criteria

- De initiatiefnemer brengt eigen kapitaal in
- De initiatiefnemer heeft geen andere opties om de financiering rond te krijgen
- De bijdrage van € 3,- gaat netto naar de initiatieven
- Er zijn twee soorten initiatieven:
 - Uitvoeringsgerichte projecten: 60% van het fonds wordt hieraan besteed met een maximum van 15% van de subsidiabele kosten
 - Studies, verkenningen en pilots: 40% van het fonds wordt hieraan besteed, per aanvraag geldt een plafond van maximaal € 35.000,- aan bijdrage met een maximum van 50% van de totale kosten van het betreffende initiatief
- Het fonds is zonder winstoogmerk, euro's keren in principe niet terug
- Criteria om op te scoren:
 - Ambities
 - Financiën
 - Lange termijnimpact en draagvlak
 - Economisch en maatschappelijk toegevoegde waarde: nieuwe werkgelegenheid, behoud van bedreigde werkgelegenheid, innovatieve methoden en technieken, versterking van de concurrentiepositie van het regionale bedrijfsleven, verbetering van het vestigingsklimaat, stimulering van duurzame ontwikkeling in de regio
- Het Economic Board adviseert het Algemeen Bestuur
- Het voorwasprogramma om initiatieven klaar te stomen gaat in samenwerking met de Provincie en gaat niet ten laste van de € 3,-
- Systemevaluatie na 1 jaar

Wat vragen wij van u?

Wij verzoeken u om deze informerende notitie te bespreken in uw Raad en een besluit te nemen over deze drie vragen die via een raadsvoorstel aan u worden voorgelegd:

1. Kunt u als Raad instemmen met de instelling van een Regionaal Investeringsfonds met de kaders zoals opgenomen in deze notitie?
2. Kunt u als Raad een bedrag van € 3,- per inwoner in de gemeentelijke begroting 2017 reserveren voor het Regionaal Investeringsfonds?
3. Kiest u voor een structurele voortzetting van het Regionaal Investeringsfonds na 2017?

Heeft u nog vragen, dan kunt u terecht bij Pierre Jochems, ondersteuner Speerpunten Regio Rivierenland, telefoon (0344) 63 85 51, e-mail jochems@regiorivierenland.nl

Met vriendelijke groet,

Het Dagelijks Bestuur van Regio Rivierenland

Status notitie: informierend t.b.v. besluitvorming